

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

18 päivänä heinäkuuta 2007*

Asiassa C-212/05,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bundessozialgericht (Saksa) on esittänyt 10.2.2005 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 17.5.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Gertraud Hartmann

vastaan

Freistaat Bayern,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts ja P. Kūris sekä tuomarit R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann (esittelevä tuomari), J. Makarczyk, G. Arestis, A. Borg Barthet, M. Ilešič ja L. Bay Larsen,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: L. A. Geelhoed,
kirjaaja: hallintovirkamies B. Fülöp,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 13.6.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Hartmann, edustajanaan Assessor M. Epplein,
- Saksan hallitus, asiamiehenään M. Lumma,
- Espanjan hallitus, asiamiehenään F. Díez Moreno,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehenään M. de Mol,
- Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään aluksi C. Jackson, avustajanaan E. Sharpston, QC, sittemmin asiamiehenään C. Gibbs, avustajanaan barrister T. Ward,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään V. Kreuzsitz ja D. Martin,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.9.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15.10.1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1612/68 (EYVL L 257, s. 2) tulkintaa.

- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Gertraud Hartmann ja Freistaat Bayern ja joka koskee sitä, että Freistaat Bayern ei myöntänyt Hartmannille kotihoidontukea (Erziehungsgeld) hänen lapsiaan varten.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

- 3 Asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 1 ja 2 kohdan sanamuoto on seuraava:

”1. Jäsenvaltion kansalaista ei työntekijänä saa kansalaisuutensa vuoksi saattaa toisen jäsenvaltion alueella kotimaisiin työntekijöihin verrattuna eri asemaan työ- ja palvelussuhteen ehtojen suhteen; tämä koskee erityisesti palkkausta, irtisanomista ja työttömyyden sattuessa paluuta saman alan työhön tai uudelleen työllistämistä.

2. Hänen on saatava samat sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut kuin kotimaisten työntekijöiden.”

Kansallinen lainsäädäntö

- 4 Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, kotihoidontuesta annetun liittovaltion lain (Bundeserziehungsgeldgesetz, jäljempänä BERzGG) 1 §:n 1 momentin pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan sovelletussa versiossa säädettiin, että oikeus kotihoidontukeen on jokaisella, jonka kotipaikka tai vakinainen asuinpaikka on Saksassa, jonka taloudessa asuu hänen huolettavanaan oleva lapsi, joka huolehtii itse tämän lapsen hoidosta ja kasvatuksesta ja joka ei tee ansiotyötä tai tee sitä kokopäiväisesti.
- 5 Lisäksi BERzGG:n 1 §:n 4 momentin pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan sovelletun version nojalla Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisilla ja rajatyöntekijöillä, jotka tulevat Saksan rajanaapurivaltioista, on oikeus kotihoidontukeen, jos he tekevät Saksassa ansiotyötä vähäistä suuremmassa määrin.
- 6 BERzGG:n 1 §:n 7 momentin, sellaisena kuin se on muutettuna 12.10.2000, nojalla toisessa jäsenvaltiossa asuva, Saksassa julkisoikeudellisessa palvelus- tai virkasuhteessa olevan henkilön aviopuoliso voi saada kotihoidontukea. Tätä säännöstä ei BERzGG:n 24 §:n 1 momentin mukaan, sellaisena kuin se on 12.10.2000 muutettuna, kuitenkaan sovelleta ennen 1.1.2001 syntyneisiin lapsiin.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 7 Hartmann on Itävallan kansalainen, joka on vuodesta 1990 saakka ollut naimisissa aikaisemmin Saksassa asuneen Saksan kansalaisen kanssa. Aviopuolisot ovat asuneet vuodesta 1990 alkaen Itävallassa kolmen lapsensa kanssa, jotka ovat syntyneet maaliskuussa 1991, toukokuussa 1993 ja syyskuussa 1997. Valittajan aviomies työskentelee virkamiehenä Saksassa (vuodesta 1986 alkaen Deutsche Bundespostin ja vuodesta 1995 alkaen Deutsche Telekom AG:n palveluksessa).
- 8 Freistaat Bayern hylkäsi 25.9.1991 tekemällään päätöksellä, sellaisena kuin se ilmenee oikaisuvaatimuksesta 7.1.1992 tehdystä päätöksestä, ja 20.9.1993 tekemällään päätöksellä, sellaisena kuin se ilmenee oikaisuvaatimuksesta 26.1.1994 tehdystä päätöksestä, Hartmannin hakemukset BErzGG:n pääasian tosiseikkojen tapahtumaiikaan sovelletun version mukaisen kotihoidontuen saamisesta hänen kahdesta ensimmäisestä lapsestaan.
- 9 Valittajan esittämät uudelleen tarkastelua koskevat pyynnöt hylättiin 10. ja 23.6.1998 tehdyillä päätöksillä, sellaisena kuin ne ilmenevät oikaisuvaatimuksesta 7.9.1998 tehdystä päätöksestä, ja samalla hylättiin myös hänen nuorimmaisen poikansa ensimmäistä elinvuotta koskenut kotihoidontukihakemus. Tästä kotihoidontukihakemuksesta tehtyä kielteistä päätöstä perusteltiin sillä, että Hartmann ei asu Saksassa eikä myöskään työskentele kyseisessä jäsenvaltiossa.
- 10 Sozialgericht München hylkäsi Hartmannin tekemän valituksen 14.2.2001 antamallaan tuomiolla, minkä jälkeen Hartmann valitti tästä tuomiosta Bayerische Landessozialgerichtiin, joka niin ikään hylkäsi hänen valituksensa 1.7.2003 antamallaan tuomiolla. Kyseinen tuomioistuin katsoi, että Hartmann ei voinut saada Saksan oikeuden mukaista kotihoidontukea, koska hän ei asunut Saksassa. Kyseessä olevaa tukea ei voitu myöntää hänelle myöskään yhteisön oikeuden nojalla.

- 11 Mainitun tuomioistuimen mukaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja saatettuna ajan tasalle 2.6.1983 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 6) ja sellaisena kuin se on muutettuna 30.4.1992 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1249/92 (EYVL L 136, s. 28; jäljempänä asetus N:o 1408/71), ei voida soveltaa esillä olevassa asiassa, koska Hartmann tai hänen aviopuolisonsa eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan. Hartmann ei nimittäin ole lainkaan ansiotyössä, ja hänen aviopuolisoaan ei virkamiehenä pidetä asetuksen N:o 1408/71 liitteessä I olevan I osan C kohdassa ("Saksa") tarkoitettuna työntekijänä.
- 12 Bayerische Landessozialgericht totesi lisäksi, että oikeus kotihoidontukeen ei voi perustua myöskään asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohtaan, koska asetus N:o 1408/71 on ensisijainen asetukseen N:o 1612/68 nähden.
- 13 Valittaja teki tämän jälkeen Revision-valituksen Bundessozialgerichtiin.
- 14 Tässä tilanteessa Bundessozialgericht on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat kaksi ennakkoratkaisukysymystä:

"1) Onko – – asetuksessa N:o 1612/68 tarkoitettuna siirtotyöläisenä pidettävä tammikuun 1994 ja syyskuun 1998 välisen ajan osalta myös Saksan kansalaista, joka siirsi vuonna 1990 kotipaikkansa Saksasta Itävaltaan jatkaen samalla palvelussuhdettaan Saksassa postivirkailijana ja joka on siitä lähtien työskennellyt rajatyöntekijänä?

2) Jos [ensimmäiseen kysymykseen] vastataan myöntävästi:

Onko kyseessä asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu välillinen syrjintä, kun [ensimmäisessä kysymyksessä] mainitun henkilön Itävallassa asuvalta ja Itävallan kansalaisuuden omaavalta aviopuolisolta, joka ei ole ansiotyössä, suljetaan kyseisenä aikana pois oikeus Saksan kotihoidontukeen, koska hänellä ei ole Saksassa kotipaikkaa eikä vakituista asuinpaikkaa?"

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

- 15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteleo ensimmäisessä kysymyksessään, voiko jäsenvaltion kansalainen, joka on siirtänyt kotipaikkansa toiseen jäsenvaltioon jatkaen samalla palvelussuhdettaan ensimmäisessä jäsenvaltiossa ja joka on siitä lähtien työskennellyt rajatyöntekijänä, vedota asetuksessa N:o 1612/68 tarkoitettuun siirtotyöläisen asemaan.
- 16 Saksan hallitus, Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus ja Euroopan yhteisöjen komissio väittivät kirjallisissa huomautuksissaan ja Alankomaiden hallitus väitti istunnossa, että ainoastaan sitä, että henkilö siirtyy jäsenvaltiosta toiseen työskennelläkseen siellä, on pidettävä työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden käyttämisenä. Näin ollen Hartmannin aviopuolison kaltaisen henkilön, joka ei ole missään vaiheessa lopettanut työskentelyä jäsenvaltiossa, jonka kansalainen hän on, ja joka on pelkästään siirtänyt kotipaikkansa aviopuolisonsa jäsenvaltioon, osalta ei voida soveltaa työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevia yhteisön oikeuden määräyksiä ja säännöksiä.

- 17 Tältä osin on todettava, että näitä perusteluja on tarkasteltava yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-152/03, Ritter-Coulais, 21.2.2006 antaman tuomion (Kok. 2006, s. I-1711) valossa. Kyseisessä asiassa antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin tarkasteli pääasian valittajien tilannetta EY:n perustamissopimuksen 48 artiklaan (josta on muutettuna tullut EY 39 artikla) sisältyvän työntekijöiden vapaan liikkuvuuden periaatteen valossa, ja se muistutti mainitun tuomion 31 ja 32 kohdassa, että kaikki jäsenvaltioiden kansalaiset, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen ja tehneet työtä muussa jäsenvaltiossa kuin asuinvaltiossaan, kuuluvat asuinpaikastaan ja kansalaisuudestaan riippumatta tämän määräyksen soveltamisalaan. Näin ollen muussa jäsenvaltiossa kuin tosiasiallisessa asuinvaltiossaan työskennelleet pääasian valittajat kuuluivat perustamissopimuksen 48 artiklan soveltamisalaan.
- 18 Tässä tapauksessa pääasian taustalla olevassa tilanteessa on kyse henkilöstä, joka on kotipaikkansa siirtämisestä alkaen asunut yhdessä jäsenvaltiossa ja työskennellyt toisessa jäsenvaltiossa. Sillä, että Hartmannin aviopuoliso on muuttanut Itävaltaan muista kuin työskentelyyn liittyvistä syistä, ei nimittäin voida perustella sitä, että häneltä evätään siirtotyöläisen asema, joka hänellä on ollut siitä hetkestä alkaen, kun hän on siirrettyään kotipaikkansa Itävaltaan käyttänyt täysimääräisesti työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevaa oikeuttaan siten, että hän on käynyt Saksassa työssä.
- 19 Tästä seuraa, että ajanjaksolla tammikuusta 1994 syyskuuhun 1998 Hartmannin puolison kaltaisen rajatyöntekijän tilanne kuuluu työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevien EY:n perustamissopimuksen määräysten soveltamisalaan ja näin ollen asetuksen N:o 1612/68 soveltamisalaan.
- 20 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että jäsenvaltion kansalainen, joka on siirtänyt kotipaikkansa toiseen jäsenvaltioon jatkaen samalla palvelussuhdettaan ensimmäisessä jäsenvaltiossa ja joka on siitä lähtien työskennellyt rajatyöntekijänä, voi vedota asetuksessa N:o 1612/68 tarkoitettuun siirtotyöläisen asemaan.

Toinen kysymys

- 21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteleo toisessa kysymyksessään, onko asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohta pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa esteenä sille, että siirtotyöläisen Itävallassa asuvalta ja tämän jäsenvaltion kansalaisuuden omaavalta aviopuolisolta, joka ei ole ansiotyössä, suljetaan pois oikeus Saksan kotihoidontukeen, koska hänellä ei ole Saksassa kotipaikkaa eikä vakituista asuinpaikkaa.
- 22 Yhteisöjen tuomioistuin on jo katsonut, että Saksan kotihoidontuki on asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu sosiaalinen etu (ks. asia C-85/96, Martínez Sala, tuomio 12.5.1998, Kok. 1998, s. I-2691, 26 kohta).
- 23 Saksan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset ovat todenneet, että se, että rajatyöntekijän, jonka kotipaikka ja työpaikka ovat eri jäsenvaltioissa, sallitaan saada samat sosiaaliset edut molemmissa jäsenvaltioissa ja yhdistää ne, olisi epäoikeudenmukaista. Kyseisten hallitusten mukaan rajatyöntekijältä voidaan tämän vaaran poistamiseksi evätä mahdollisuus "viedä" kotihoidontuki asuinjäsenvaltioon, kun otetaan huomioon se, että asetuksessa N:o 1612/68 ei ole yhteensovittamissääntöjä, joiden tarkoituksena olisi välttää etuuksien päällekkäisyydet.
- 24 Tältä osin on todettava, että se, että Hartmannin aviopuoliso on rajatyöntekijä, ei estä häntä vaatimasta asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa säädettyä yhdenvertaista kohtelua sosiaalisten etujen myöntämisessä. Yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että rajatyöntekijät voivat vedota asetuksen N:o 1612/68 7 artiklaan samalla tavalla kuin kuka tahansa muu tässä artiklassa tarkoitettu työntekijä. Tämän asetuksen johdanto-osan neljännessä perustelukappaleessa nimittäin todetaan nimenomaisesti, että vapaata liikkuvuutta koskeva oikeus "on tunnustettava

tekemättä eroa pysyvän työntekijän, kausityöntekijän, rajatyöntekijän sekä sellaisten henkilöiden välillä, jotka harjoittavat palvelujen tarjoamista”, ja sen 7 artiklassa viitataan varauksetta ”jäsenvaltion kansalaiseen työntekijänä” (asia C-57/96, Meints, tuomio 27.11.1997, Kok. 1997, s. I-6689, 50 kohta).

- 25 On muistutettava, että pääasiassa kotihoidontukea vaatii Hartmann, joka asetuksen N:o 1612/68 soveltamisalaan kuuluvan työntekijän puolisona on asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa säädetyn siirtotyöläisiä koskevan yhdenvertaisen kohtelun kohteena ainoastaan välillisesti. Näin ollen Saksan kotihoidontuen saaminen voidaan ulottaa valittajaan vain, jos tämä tuki on hänen aviopuolisonsa kannalta asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu sosiaalinen etu (ks. vastaavasti asia C-3/90, Bernini, tuomio 26.2.1992, Kok. 1992, s. I-1071, 26 kohta).
- 26 Esillä olevassa asiassa on kyse tällaisesta tilanteesta. Saksan kotihoidontuen kaltaisesta etuudesta, jossa perhekustannusten korvaamisella mahdollistetaan se, että toinen vanhemmista voi omistautua pienen lapsen hoidolle (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat C-245/94 ja C-312/94, Hoefer ja Zachow, tuomio 10.10.1996, Kok. 1996, s. I-4895, 23–25 kohta), on hyötyä koko perheelle riippumatta siitä, kumpi vanhemmista hakee tätä tukea. Sillä, että työntekijän aviopuolisolle myönnetään tällainen tuki, voidaan näet keventää työntekijän velvollisuutta osallistua perhekustannuksiin, ja siinä on siten hänen kannaltaan kyse asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettusta sosiaalisesta edusta (ks. vastaavasti em. asia Bernini, tuomion 25 kohta).
- 27 Asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohdassa säädetään, että siirtotyöläisen on saatava vastaanottavassa jäsenvaltiossa samat sosiaaliset ja verotukseen liittyvät edut kuin kotimaisten työntekijöiden. Koska kotihoidontuki on kyseisessä säännöksessä tarkoitettu sosiaalinen etu, siirtotyöläisen, joka on sellaisessa tilanteessa kuin Hartmannin puoliso – ja näin ollen tämän tuomion 26 kohdassa esitetyistä syistä Hartmannin –, on voitava saada kyseinen tuki samalla tavalla kuin kotimaisen työntekijän.

- 28 Yhteisöjen tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee kuitenkin, että Saksan lainsäädännössä kotihoidontuen myöntämisen ehtona on ensisijaisesti se, että tämän tuen saajien kotipaikka on Saksassa. Koska tällainen lainsäädäntö voi johtaa siihen, että muualla kuin Saksassa asuvia työntekijöitä syrjitään välillisesti, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, voiko tämä lainsäädäntö olla perusteltu ja onko se suhteellisuusperiaatteen mukainen.
- 29 On muistutettava, että sekä perustamissopimuksen 48 artiklaan että asetuksen N:o 1612/68 7 artiklaan otetulla yhdenvertaista kohtelua koskevalla säännöllä ei kielletä ainoastaan kansalaisuuteen perustuvaa ilmeistä syrjintää vaan myös kaikki sellaiset peiteltyyn syrjinnän muodot, joissa tosiasiallisesti päädytään samaan lopputulokseen muita erotteluperusteita soveltamalla (em. asia Meints, tuomion 44 kohta).
- 30 Kansallisen oikeuden säännöstä, jollei se ole objektiivisesti perusteltu ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään, on pidettävä välillisesti syrjivänä, jos sen vaikutukset kohdistuvat sen ominaislaadun vuoksi enemmän siirtotyöläisiin kuin kotimaisiin työntekijöihin ja jos säännöksellä saatetaan sen vuoksi kohdella ensiksi mainittuja huonommin (em. asia Meints, tuomion 45 kohta).
- 31 Näin on pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen asumisedellytyksen osalta, jonka täyttäminen on, kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, tietenkin helpompaa saksalaisille työntekijöille tai heidän aviopuolisoilleen, jotka asuvat useimmiten Saksassa, kuin muiden jäsenvaltioiden työntekijöille tai heidän aviopuolisoilleen, jotka asuvat useammin toisessa jäsenvaltiossa (ks. vastaavasti asia C-337/97, Meeusen, tuomio 8.6.1999, Kok. 1999, s. I-3289, 23 ja 24 kohta).

- 32 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamien selvitysten mukaan Saksan kotihoidontuki on kansallisen perhepolitiikan väline, jolla on tarkoituksena edistää syntyvyyttä maassa. Tämän tuen perustavoitteena on mahdollistaa se, että vanhemmat hoitavat itse lapsiaan, kun he luopuvat ansiotyöstään tai työskentelevät vähemmän voidakseen omistautua lastensa kasvatukselle näiden ensimmäisen elämänvaiheen ajan.
- 33 Saksan hallitus huomauttaa lisäksi, että kotihoidontukea myönnetään niiden henkilöiden suosimiseksi, jotka ovat kotipaikkaa koskevalla valinnallaan muodostaneet tosiasiallisen siteen Saksan yhteiskuntaan. Tätä taustaa vasten pääasiassa kyseessä olevan kaltainen asumisedellytys on Saksan hallituksen mukaan perusteltu.
- 34 Siitä riippumatta, voidaanko Saksan lainsäädännön tavoitteilla perustella yksinomaan asuinpaikkaperusteeseen perustuva kansallinen lainsäädäntö, on todettava, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamien selvitysten mukaan Saksan lainsäätäjät ei ole soveltanut asumisedellytystä tiukasti kotihoidontuen myöntämisessä, vaan se on tehnyt poikkeuksia, joiden johdosta myös rajatyöntekijät voivat saada kyseistä tukea.
- 35 Ennakkoratkaisupyynnöstä nimittäin ilmenee, että BErzGG 1 §:n 4 momentin pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan sovelletun version nojalla rajatyöntekijät, jotka työskentelevät Saksassa mutta jotka asuvat toisessa jäsenvaltiossa, voivat vaatia Saksan kotihoidontukea, jos he tekevät siellä ansiotyötä vähäistä suuremmassa määrin.

- 36 Täten on selvää, että pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan voimassa olleen Saksan lainsäädännön mukaan kotipaikkaa ei pidetty ainoana liittymäkohtana kyseessä olevaan jäsenvaltioon ja että se, että henkilö osallistuu merkittäväällä tavalla kansallisille työmarkkinoille, oli niin ikään pätevä osoitus siitä, että kyseinen henkilö on integroitunut osaksi mainitun jäsenvaltion yhteiskuntaa.
- 37 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevaa kotihoidontukea ei voida olla myöntämättä aviopuolisille, kuten Hartmannit, jotka eivät asu Saksassa mutta joista toinen tekee kyseisessä valtiossa ansiotyötä kokopäiväisesti.
- 38 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohta on pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa esteenä sille, että jäsenvaltiossa työskentelevän siirtotyöläisen toisessa jäsenvaltiossa asuvalta aviopuolisolta, joka ei ole ansiotyössä, suljetaan pois oikeus Saksan kotihoidontuen kaltaiseen sosiaaliseen etuun, koska hänellä ei ole ensimmäisessä jäsenvaltiossa kotipaikkaa eikä vakituista asuinpaikkaa.

Oikeudenkäyntikulut

- 39 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Jäsenvaltion kansalainen, joka on siirtänyt kotipaikkansa toiseen jäsenvaltioon jatkaen samalla palvelussuhdettaan ensimmäisessä jäsenvaltiossa ja joka on siitä lähtien työskennellyt rajatyöntekijänä, voi vedota työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella 15.10.1968 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1612/68 tarkoitettuun siirtotyöläisen asemaan.**

- 2) **Asetuksen N:o 1612/68 7 artiklan 2 kohta on pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa esteenä sille, että jäsenvaltiossa työskentelevän siirtotyöläisen toisessa jäsenvaltiossa asuvalta aviopuolisolta, joka ei ole ansiotyössä, suljetaan pois oikeus Saksan kotihoidontuen kaltaiseen sosiaaliseen etuun, koska hänellä ei ole ensimmäisessä jäsenvaltiossa kotipaikkaa eikä vakituista asuinpaikkaa.**

Allekirjoitukset